

Utlysning av forskningsmedel

Klimatförändring och klimatanpassning

Steg 1

Innehållsförteckning

Utlysning av forskningsmedel Klimatförändring och

klimateanpassning, steg 1	3
Ramar	3
MSB:s uppdrag	3
Bakgrund till utlysningen	3
Utlysningens syfte och inriktning	4
Tidsramar	6
Urval och beredning	6
Kriterier för granskning	6
Utformning av ansökan	7
Steg 1 – Intresseanmälan	7
Steg 2 – Fullständig forskningsansökan	8
Formella krav samt vissa begränsningar	8
Mer information	9
Kontaktperson för utlysningen	9

Utlysning av forskningsmedel Klimatförändring och klimatanpassning, steg 1

Ramar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avser att under 3-5 års tid finansiera forskning inom området klimatförändring och klimatanpassning. Utlysningen omfattar 20 miljoner kronor.

Utlysningen genomförs i två steg. I det första steget välkomnas forskare att lämna in en intresseanmälan. I forskningsutlysningen andra steg bjuder MSB in ett antal sökande att lämna en fullständig ansökan, efter en bedömning av inkomna intresseanmälningar.

MSB bedömer att högst 3 projekt kan beviljas inom ramarna för utlysningen. Beräknad start för utvalda forskningsprojekt är satt till 1 juli 2023.

MSB:s uppdrag

MSB har ansvar för frågor om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret. Ansvaret avser åtgärder före, under och efter en olycka, kris, krig eller krigsfara. En del av MSB:s arbete omfattar stöd till forskning inom vissa områden.

MSB finansierar behovsriktad forskning som ska vara möjlig att tillämpa i samhället. Forskningen utgår från ett behov i samhället som på sikt ska leda till ny förståelse, nya metoder eller nya produkter. MSB finansierar forskning och det är externa aktörer, t.ex. universitet, högskolor eller forskningsinstitut, som utför forskningen.

Bakgrund till utlysningen

Klimatförändringarnas effekter får olika konsekvenser för samhället. Fortsatta klimatförändringar kommer att öka konsekvensernas omfattning och därmed även samhällsutmaningarna. Till utmaningarna hör bland annat förändrade temperatur- och nederbördsmönster. Värmeböljor och torka kan öka risken för dödlighet hos utsatta grupper och ge upphov till fler vegetationsbränder samt vatten- och livsmedelsbrist. Ökad nederbörd, skyfall och stigande havsnivåer ökar riskerna för översvämning, ras, skred och erosion, vilket kan få stora konsekvenser för infrastruktur och bebyggelse samt innebära stora påfrestningar för samhällets funktionalitet. Samhället behöver därför planera och underhålla befintlig och framtida bebyggelse och infrastruktur så att dessa anpassas till de förändrade förutsättningarna. Det finns även indirekt påverkan

av klimatförändringarna på samhällets funktion, såsom ändrade förutsättningar för försörjning och ekonomiska system. Därmed ökar sårbarheten för såväl individer som för samhället i sin helhet.

Forskningen behöver bygga vidare på befintlig kunskap och hållbara lösningar samt vid behov även utveckla nya metoder för att klimatanpassa den byggda miljön. Nu är det tid att agera, att omsätta kunskap till handling och se till att forskning kommer till nytta för att ställa om till ett hållbart och klimatanpassat samhälle. Samtidigt som detta måste göras, behöver också nya utmaningar problematiseras och analyseras för att upptäcka nya risker och lösningar som vi inte ens kan föreställa oss i dag.

Samhällsskydd och beredskap i allmänhet och forskningen inom området i synnerhet har en gränsöverskridande dimension. Internationella perspektiv bör därför beaktas i MSB:s forskningssatsningar.

Utlisningens syfte och inriktning

Syftet med utlysningen är att utifrån befintlig och ny kunskap ta fram resilienta och hållbara lösningar för att klimatanpassa samhället till de förändrade förutsättningarna. Fokus ska ligga på klimatanpassning inom området samhällsskydd och beredskap. MSB avser att finansiera projekt som på olika vis kan bidra till att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö genom att samhället anpassas till de konsekvenser som klimatförändringar kan medföra.

En viktig del av arbetet med anpassning till ett förändrat klimat är kunskapshöjande insatser till stöd för myndigheter, kommuner och näringsliv. Forskning behövs för att göra planeringsunderlag, beslutsunderlag och beslutsstöd mer relevanta och enklare att förstå och använda. Bland annat behövs beslutsunderlag och beslutstöd för att bedöma och kvantifiera nya eller förvärrade risker i samhället som är kopplade till klimatförändringar och multipla naturhändelser, för att identifiera vilka områden som är mest utsatta eller har störst sårbarhet i förhållande till de förändrade förutsättningarna. Särskilt viktigt är att studera hur klimatförändringen påverkar samhällsviktig verksamhet, farlig verksamhet och försörjningssäkerhet. Frågor kring klimatförändringar och klimatanpassning behöver inkluderas i krisberedskap, kontinuitethantering samt i uppbyggnaden av det civila försvaret.

Praktiska verktyg och indikatorer behöver utvecklas för att stödja myndigheter, kommuner, och näringsliv i deras arbete med klimatanpassning. Det finns ett behov att utveckla integrerade riskhanteringsmetoder, som kan användas för att identifiera, bedöma och hantera risker som kan uppstå i och med klimatförändringen. Exempelvis behövs metoder för att ta hänsyn till framtida förändrade förhållanden och scenarier i riskanalyser (såsom myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser) så att de inte bara baseras på historiska data. Det

behövs också indikatorer för att analysera effektivitet av anpassningsåtgärder. Det kan t.ex. handla om ekonomiska analyser för att förstå vilka anpassningsåtgärder som är mest kostnadseffektiva eller för att bedöma kostnad och nytta av åtgärder.

Det bör undersökas hur klimatanpassning bäst kan integreras i befintliga processer hos myndigheter, kommuner, och näringsliv. Det behövs även underlag och processer kring hur olika konsekvenser och åtgärder bör prioriteras samt stöd för beslutsfattande under osäkerhet.

Mot bakgrund av klimatförändringarna och dess effekter på naturolycksrisker kan det finnas behov av nya skyddsåtgärder för anpassning. En kartläggning och analys behövs också kring hur befintliga åtgärder kommer att fungera i ett förändrat klimat samt vid behov ge förslag på nya metoder och lösningar.

Det behövs även mer forskning om oönskade och/eller oväntade konsekvenser av omställningar som görs till följd av ett förändrat klimat inom ett flertal områden, exempelvis transport, energiförsörjning samt dricksvattens- och livsmedelsförsörjning. Det finns också ett behov att studera hur strävan mot ökad hållbarhet och klimatanpassning påverkar samhällets robusthet, säkerhet och beredskap. Är ett klimatanpassat samhälle samtidigt ett robust samhälle? Till exempel utvecklas nya material och energibärare för en ökad hållbarhet, men dessa kan innebära nya risker för miljön och människors hälsa samt påverka hur samhället och t.ex. räddningstjänsten behöver arbeta med säkerhet och beredskap.

Det saknas kunskap om nya risker som kan uppstå i och med att samhället klimatanpassats i en svensk kontext. Fokus bör ligga på hur dessa risker påverkar samhällsviktig verksamhet. Myndigheter, kommuner, och näringsliv behöver stöd i att identifiera potentiella målkonflikter och synergier som kan uppstå i och med ökad hållbarhet och klimatanpassning.

I utlysningen efterfrågas tvär- och mångvetenskapliga projekt som inkluderar flera kunskapsområden och belyser olika perspektiv och därmed kan ge en större överblick på de frågor som studeras. MSB vill i denna utlysning se forskningsprojekt i vilka det finns en tydlig koppling mellan forskning och praktik. Vi ser gärna att projekten integrerar målgrupper, relevanta aktörer och experter i forskningsprojekten på olika sätt t.ex. i fallstudier, workshops, dialoger och kommunikation för att öka användbarhet och spridning av den kunskap som tas fram. MSB ser också positivt på samarbete mellan olika relevanta lärosäten och aktörer, såväl nationellt som internationellt samt att kunskapen integreras i utbildningar och övningsverksamhet.

Tidsramar

Steg 1: Utlysningens första steg öppnar 23 mars 2022 och intresseanmälningar ska vara MSB tillhanda **senast 18 maj 2022**.

Beslut om ansökan går vidare till steg 2 beräknas kunna lämnas i början av september 2022.

Steg 2: Utlysningens steg 2 beräknas öppna i början av september 2022 och fullständiga ansökningarna ska vara MSB tillhanda **senast den 26 oktober 2022**. Beslut om tilldelning av forskningsmedel beräknas kunna i mitten av februari 2023.

Urval och beredning

Utlysningen sker i två steg. Beredningen av inkomna intresseanmälningar, samt i ett senare skede fullständiga ansökningar, hålls samman av en MSB-intern beredningsgrupp.

Det första steget av utlysningen består av en intresseanmälan.

Bedömning av inkomna intresseanmälningar till MSB görs av en intern beredningsgrupp. Bedömningen utgår ifrån behov och relevans för att identifiera de intresseanmälningar som är högst prioriterade utifrån utlysningens föreslagna inriktningar.

I det andra steget bjuds ett urval av de sökande från steg 1 att inkomma med en fullständig forskningsansökan. De fullständiga ansökningarna genomgår en myndighetsintern granskning. Därtill inhämtas vetenskapliga experters bedömningar av ansökningarnas vetenskapliga kvalitet.

MSB förbehåller sig rätten att kontakta sökanden för diskussion och informationsinhämtande.

Kriterier för granskning

Bedömning av intresseanmälningar genomförs av sakkunniga handläggare på MSB och i huvudsak kommer kriterierna 1-4 att beaktas. I det andra steget deltar både sakkunniga handläggare på MSB och extern vetenskaplig expertis i bedömningen, där kriterierna 1-5 kommer att beaktas. Att väga samman vetenskaplig kvalitet och nytta är en del i MSB:s strävan att identifiera forskning med störst potential. I situationer där två forskningsansökningar bedöms lika sett till behov och relevans ska vetenskaplig kvalitet prioriteras.

Följande kriterier kommer att tillämpas:

1. Relevans – I vilken utsträckning motsvarar ansökan/projektet forskningssatsningens inriktning, syfte och mål enligt utlysningstexten?

2. Behov - I vilken utsträckning svarar projektet mot behov att stärka samhällets förmåga inom området samhällsskydd och beredskap genom att bidra med ny kunskap och/eller lösningar på problem?
3. Samverkan och kommunikation – I vilken utsträckning uppnår projektet behov av samverkan och kommunikation med relevanta aktörer (tex behovsägare, offentlig och privat sektor m.fl.) samt MSB?
4. Nyttiggörande av resultat – I vilken utsträckning motsvarar projektet MSB:s mål om nyttiggörande av forskning, dvs. att resultaten ska komma till användning genom exempelvis policyutveckling och utbildnings-, utvärderings-, övnings- eller utvecklingsverksamhet?
5. Vetenskaplig kvalitet – Ansökan bedöms vetenskapligt efter:
  - Problemställning – syfte, teori och nyhetsvärde
  - Metod och genomförande – vetenskaplig metod, projektplan och budget
  - Sökandes kompetens - sannolikheten att projektet kommer att genomföras enligt beskrivningen sett mot bakgrund av sökandens och medsökandes dokumenterade erfarenhet och vetenskapliga skicklighet

Utformning av ansökan

Det är viktigt att notera att alla handlingar som kommer in till MSB är offentliga. Om en ansökan bygger på forskning som är helt eller delvis skyddad av sekretess måste ansökan formuleras på ett övergripande vis så att sekretesskyddade uppgifter inte riskerar att röjas.

Steg 1 – Intresseanmälan

Intresseanmälan lämnas via MSB:s webbaserade ansökningssystem. Gå in via <https://etjanst.msb.se/e-tjanster/>

Intresseanmälan ska bestå av följande och skrivas i Times New Roman, 11 punkter med enkelt radavstånd:

- Grunduppgifter om huvudsökande (i formuläret som är en del av MSB:s webbaserade ansökningssystem)
- Kortfattade beskrivningar av det tänkta projektet enligt rubrikerna i fälten (i formuläret som är en del av MSB:s webbaserade ansökningssystem)
- En idéskiss inklusive referenser, som innefattar en övergripande beskrivning av forskningsfronten, forskningsbehov och framtida utvecklingen av området samt syfte, mål och metodologiska ansatser av den forskning som ska bedrivas. Här ska målgrupper och tänkt samhällsnytta för

forskningsansökanen också beskrivas, samt en ungefärlig uppskattad totalbudget för projektet (Bifoga som bilaga, max 4 sidor)

- CV för huvudsökande (Bifoga som bilaga, max 2 sidor)
- Beskrivning av forskningsmiljö med övergripande förslag till organisering och tänkt forskargrupp (Bifoga som bilaga, max 1 sida)

Ofullständig intresseanmälan beaktas ej.

Steg 2 – Fullständig forskningsansökan

I det andra steget ska en fullständig forskningsansökan lämnas in till MSB. Den fullständiga forskningsansökan ska bland annat bestå av en projektbeskrivning som utvecklar och fördjupar idéskissen, CV för samtliga sökanden och budget. Mer information om detta kommer med inbjudan till steg 2.

Formella krav samt vissa begränsningar

MSB:s formella krav på forskningsansökningar är att:

- Huvudsökande ska vara disputerad och tillhöra ett svenskt lärosäte eller forskningsinstitut.
- Projektansvarig forskare ska arbeta minst 15 % i projektet.
- Medsökande i projektet som finansieras av MSB ska arbeta minst 10 % av en heltidstjänst i projektet under den tid de ingår i projektet.
- Ansökan ska vara godkänd av firmatecknare vid lärosäte eller forskningsinstitut. Blanketten bifogas i ansökan och du finner den här: <https://www.msb.se/sv/aktuellt/utlysning-av-forskningsmedel/>
- Samtliga sökande måste godkänna hantering av personuppgifter i enlighet med GDPR.
- MSB kan ej ge bidrag till ekonomiska verksamheter¹

Att tänka på:

- MSB ger full kostnadstäckning, för direkta och indirekta kostnader, kopplat till forskningsprojektet. Ange den procentsats för OH-påslag som ditt lärosäte/institut tillämpar.
- Stödberättigande kostnader ska vara uppkomna inom projekttiden, ska vara faktiska och kunna styrkas och uppkommit hos lärosätet/institutet.

---

¹ Se Skatteverket definition:

<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/321542.html>

- Det är projektansvarig forskare som är ansvarig för att tillse att etikprövning görs i de fall det behövs. Det bör framgå i ansökan om etikprövning är aktuellt och hur den ska genomföras.

Mer information

Information om MSB:s forskningsverksamhet finns på:

- www.msb.se/forskning
- www.msb.se/sv/aktuellt/utlysning-av-forskningsmedel/

För ytterligare vägledning kring utlysningen finns mer läsning på:

- Investering i kunskap för ett säkrare samhälle – MSB:s strategi för forskning och utveckling <https://rib.msb.se/filer/pdf/28834.pdf>

Kontaktperson för utlysningen

Ulrika Postgård, Forskningssamordnare
Enheten för forskning och utvärdering
tfn: 010-240 50 33, e-post: ulrika.postgard@msb.se